

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Atlas minor Gerardi Mercatoris

Mercator, Gerhard

Amsterodami, 1610

Bohemia regnum & electoratus

[urn:nbn:de:bsz:31-118360](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-118360)

Bohemię Regnum & Electoratus.

454

Regio & unde dicitur.

Bohemia, Boemia vel Boiemia, ut nonnullis placet, a Silva Hercynia nomen traxit. Nam Germanis *Baion* Belgis *Boon*, arborem sonat: Græcis *Bamia* & Incolæ Ptol. *Bami*, Strab. lib. v. 11 *Kolduli* vocantur. Alii a Boiis nomen habere volunt, quico migrarunt, qui & ipsi a *Bois* i. Ligno dicti videntur. Ptolemæus lib. 11 cap. xi in Germaniæ descriptione sub Silva Hercynia ponit *Bemos* gentem magnam, usque ad

Situs.

Danubium: Strab. dicitur *Bubiemium*: sic enim legunt Rhenanus, Aventinus & alii: in Græcis tamen excusis exemplaribus *Βυβαριον* habetur; sed hanc lectionem Rhenanus depravatam censet: & in vetustis libris *Βυβαριον* legi adnotavit Casaubonus. Tacitus *Boiennium* vocat. Ejus fines ab Ortu Solis ad Marcomannos & Quados: ab Occasu ad Noricos protenduntur. Meridionalem ejus plagam Pannonia Superior, nunc Austria dicta, occupat, sicut Saxonia & Misnia Septentrionalem. Univerſam Hercynia Silva perpetuo ambitu cingit, clauditque undique ad Amphiteatri faciem. Unde aqua ei fere Longitudo atque Latitudo. atque utraque paulo amplius ducentis mill. pass. extenditur. Aere, quod perpetuis Aquilonis flatibus exposita sit regio, du-

Cæli temperies. Solis qualitas.

riore ac frigidior, nec tamen insalubri fruitur. Ipsum vero solum adeo Frugum, Hordei, ac Tritici ferax & copiosum est, ut & has vicinis quoque regionibus large suppeditet. Vina tamen parcius exhibet & quæ ibi nata sunt, aultera & paulo acidiora. Crocum è contrario succo, odore, colore optimum mittit. Aromaticarum rerum Pharmaceuticæ inservientium ditissima regio est: Olei tamen quemadmodum reliqua Germania, sterilis. Tam illa rara, ac prorsus beata telluris dos, quod ex venis ejus tanta ubertate Argentum adfluit, ut, vix alia Metalla intra venas Terra abdat. Primariæ Fodinæ sunt in agris *Cromelaw*, *Budoveis*, & *Kuttenberg*. Aurum tamen quibusdam locis effoditur, cujus frustra decem pondo Regi aliquando allata memorantur. In Opido *Beraun*, etiam Ferri Fodinæ sunt. Nec desunt alibi Stannum, Plumbum, Æs. Oſtentatque præterea Carbunculum, Calaim, Amethistum, ex coribus suis metallicis abruptum. Ferarum etiam ingentem alit copiam, ob Silvarum frequentiam, quæ Vulpium, Vrsorum, Cervorum, ac Vrorum seu Bubalorum (quos *Lomi* ipsi sua lingua vocitant) assiduum venationem præbent. De hac autem fera *Lomi* perhibent, quod in venatione vesicam (quam largam infra mandibulam in collo pensilem habet) aqua calidissima dum Canes insequentes fugit, impleat, eoque hac, dum potestas datur, inspergat; qua quicquid tactum fuerit, aduritur, non secus ac si ferventi aquæ fuisset immerſum, ut & pilos & cutem absumat. Regimen hujus Regionis primo sub Duce.

Imperium majorem.

Primus Dux fuit *Zeckus* qui è Croatia emigrans Bohemicæ gentis fundavit primordia. Huic successisse dicuntur *Crocus*, *Labuffa* Filia cum Marito *Primislaw*, *Nemislaw*, *Mnata* Nepos, *Urislaw* Filius *Mnata*, *Nela*, *Nostericus*, *Borsinow*. Sub hoc Christianismus susceptus Bohemia anno nongentesimo a partu Virginis, tempore Arnulphi Imperatoris. Anno vero Domini Millesimo Octuagesimo sexto Bohemia in Regnum erecta est: & in Concilio Maguntino *Uraslaw* 1 Rex ab Henrico 1 v. Casare creatus, & *Gilbertus* Trevitorum Episcopus Pragam missus qui coram populo Regem inungeret, regalibusque insignibus convestiret.

Vxor

BOHEMIA.

456

Vxor quoque *Svatava* in Reginam coronata. Sed ab eo ad *Vratiflaum* & v rursus in Ducatum relabitur. Verum hic ob operam Imp. Frederico sedulo navatam in expeditione Mediolanensi, ab eo Bohemix Rex & Imperii focus salutatus: eique destinata in clypeo insignia, Leo ruber cauda bifurcata in campo candido. Ex iis postea aliquot Imperatores facti: Rapta videlicet a *Bifetiflao* & Imp. Othonis filia *Iutha*, atq; cognationes contractæ. Est inter v & i Electores Bohemix Rex. Vrbes habet *Bohemia* alias Regi subiectas, alias Proceribus & Nobilibus. Primaria Vrbs est *Praga* a *Primiflao* & i Bohemix Duce & *Libuffa* ejus uxore muro & fossis cincta. Arcem in Monte habet, *Vifegradum*, sive *Herschim*. Dividitur autem tota urbs in tres Civitates, *Superiorem*, *Novam*, & *Parvam*. *Muldavia* fl. antiquam *Pragam* a nova, in qua *Arx* est & Templum *Cathedrale S. Viti*, discludit: pons connectit. Pons iste lapideus est habetque xx & v arcus, opus *Vladiflai* Regis. *Carolus* & v Imp. & Rex Bohemix urbem mirifice auxit ornavitque. Ad Arcem acclivi admodum colleitur. In Templo Arcis monumentum est singulari artificio ex *Alabastro* exstructum, quo Principes aliquot & Imperatores sepulti sunt. *Christophorus Pyramius Cassurim* Ptol. vult. *Aventinus* vero *Marobudus* & *Bubienus* Strab. Anno c & cccc & lxx erecta ibi est *Academia* a Rege *Carolo*, quæ duravit usq; ad annum c & cccc & cv & i. Deinde propter factionem quandam ea *Lipsiam* translata est. Minime vero omittendum nobis de *Praga* *Elogium* *Iulii Cæsaris Scalgeri*:

Septa Metallifero circums que monte superbit

Hercynia medio Martia Praga Sinus.

Lingue albis populis tunc a munimina Sedis

Qui nequeant armis fura tenere loci.

Namque tuum est non presidio tuerere locorum:

Sed loca presidis fidere posse tuis.

Egra Vrbs in primo aditu Bohemix sita: a fl. *Egra* cui adjacet, nomen adepta putatur, olim Imperio Romano, hoc vero tempore Bohemix regno subiecta. Tota ornatissima, tota pulcherrima est. Intus pulchris ædificiis, civili, urbanoque populo, magnificis, & eximia virtute præstantibus *Viris* inlustis. Foris vero, amcenissimis ac fecundissimis hortis & agris, variisque Pomorum ac Fructuum generibus, atque piscoso flumine luxurians. *Claret* hodie Civitas hæc ob *Medonem* (potionem ex melle) qui nulla paratur quam in hac Civitate excellentior. Inter *Opida* præterea Bohemix insigniora numerantur *Marcomanniam* versus, que hodie *Moravia*, *Mutha*, *Chrudima*, *Hradecum*, *Regina* *Pardubium*, *Litomifium*. Inde a limite *Noricorum*, *Glatovia*, *Dornazficium*, *Misa*, *Tacovia* eminent. Ab eo vero latere, quod ad *Austriam* spectat, locum primum obtinet *Budvicium*, *Crumlovvia*, *Trebonia*, *Hradecium* *Henrici*: sicut a *Mifnia*, *Pons*, *Cadana*, *Chomutovia*. *Austria*. Nam *Slefitis*, *Hiaromirivium*, *Glacium*, *Curia* & quædam alia *Opida* contermina. Introrsus vero celebrantur, *Cuthna*, *Colonia*, *Pelfina*, *Verona*, *Zatecium*, *Laina*, *Slana*, *Lytomicium*, *Taborium*. Flumina præcipua sunt *Albis* quem ipsi *La-be* dicunt, hic ad urbem *Aust* è *Montibus* erumpit: *Salmonum* in primis fecundus. *Multavia* qui *Ptolemaei Cassurgis* esse creditur, Germanis *Molea*, ad colis *Vluuvva*, *Egra*, *Saffava*, *Gifera*, *Misa*, aliaque, quorum nonnulla *Auri* etiam ramenta ferunt, cicicris magnitudine, quæ nulla purgatione ulteriore indigent: sunt etiam que *conchas* habeant, è quibus *uniones* capiuntur. *Sudeta* *Montes* Bohemiam cingunt, partim longe introrsus pertinent, ac *Regionem* ipsam fere interfecant, partim extra eam etiam *Meridiem* versus & *Occidentem* excurrunt

Urbes.

Flumina.

Montes.

excurrunt. *Mons Pinifer* a Pinuum in eo crescentium abundantia dictus (hic in Narischorum ora situs est) oriens in montanis Marchionis Brandenburgensis, inter Franconiam, Voitlandiam ac Bohemiam intra spatium duum ferme millium pass. quatuor inclytos Amnes, non sine admiratione & Naturæ majestate effundit, in quatuor Mundi cardines, Mœnum videlicet Francicum, Salam Turingicum, Nabum Bavaricum, Egramque Bohemicum. Idemque Mons Auri, Argenti, Argenti vivi, Ferri, Sulphurisque Mineris foetus. Gemmarum etiam Fodinas exhibet. Silvis regio tota tanquam nativo muro circumdatur, cujus pars ea quæ inter Occidentem & Septentrionem porrigitur, *Gabreta* Silva Strab. dicitur, *Gabriva* Ptol. Portio vero quæ a Meridie ad Danubium usque pertingit *Luna Silva* Ptol. vocatur, hodie *Passavica Silva*, *Der Passawerwaldt*: verus Occidentē, qua Moraviæ contigua est *der Schieb* dicitur. Regnū *Bohemia* a Carolo, qui anno **CXCCLXVI** factus est Rex & Imperator, divisum fuit in **XII** Regiones, quibus singulis annuatim præsunt Capitanei, Baro unus, & alter ex ordine Equestri, qui primū lites minores cognoscunt inter subditos diverforum Dominiorum. Secundo, si qui emergant latrones, licet iis convocare vicinam sibi que subjectam Nobilitatem ad grassatores comprehendendos. Tertio, bello fortuito incumbente, quilibet ad suum se recipit Præfectum. Invenio in hoc Regno nominari Burggraviatū *Carlstein*, ubi Regni Corona asservatur. Comitatus *Lobkowitz*, *Hassenstein*, *Litzkau*, *Camerhau*, *Passau*, *Melnick*, *Rosenberg*, *Hradetz*; Dominia *Hafenburg*, *Leip*, *Perstain*, *Dobuschaw*, *Walstain*, *Roschateck*, *Dachau*, *Totusnick*, *Wartenberg*, *Schellenberg*, *Kost*, *Schmirits*, *Lissaw*, *Kunewaldt*, *Dessaw*, *Schonpeck*, *Slawa*, *Grossen Bora*, *Liebenstein*, *Ioppendorff*, *Gradetz*, *Colouvat*, quorū quædam fortasse sunt Comitatus. Barones, *Trachenberg*, *Milinsch*. *Praga* sede Archiepiscopi ornata est a Carolo Rege Bohemiæ & Imperatore, illique additus Suffraganeus Episcopus *Litomistensis*. Ad mores venio: de quibus Ioannes Dubravius sic scribit: Tum Morum, tum ipsius Habitus, quem corpore Boiemi præ se ferunt, Leo animal generosissimum (cujus syderi Boiemi subjacet) quasi quandam imaginem exprimere videtur, si vel celsam Boiemorum proceritatem vel latum & validum petus, vel rigidam fulvisque comis vestitam cervicem, si deinde vocis sonum arduum, si oculos micantes, si robur & fiduciā virium intueri, volueris. Solet item Leo contemtu in alia animantia, & nonnullo fastu turgere, ægreque exarmari, præsertim si per ferociam eum aggrediare. Nec ab hac parte Boiemus degenerat: sed cōtemtum libenter erga alios verbo factoque ostentat suum, ipsamque adeo arrogantiam incessu, gestu, pompa prodit. Est & feroculus cum fastidiose tractatur: insuper ausis perinde ut Leo promptus, atq; in his exsequendis firmus & validus: interim tamen ambitiosus & gloriosus. Rursusque uti Leo cibi avidus: atque in eo condiendo instruetque immo-
Silva.
Virgimora.

M m m

Bohemia